

An Roinn Gnóthaí Fostaíochta
agus Coimirce Sóisialaí
Nodarbinātības un sociālās aizsardzības
departaments

Rokasgrāmata par mūsu programmām un pakalpojumiem: Pensijas vecuma un gados vecāki cilvēki

Šis dokuments ir sagatavots, izmantojot "Plain English" jeb skaidras un saprotamas angļu valodas vadlīnijas. Lai gan mēs esam darījuši, ko varējuši, lai šis dokuments būtu pēc iespējas skaidrāks un saprotamāks, priecāsimies saņemt jūsu ieteikumus un ierosinājumus tā uzlabošanai. Savus ieteikumus un ierosinājumus, lūdzu, sūtiet uz šādu e-pasta adresi: communications@welfare.ie ar norādi "Publiski pieejamas informācijas rokasgrāmatas".

Ja jums nepieciešama papildu informācija par kādu no programmām, lūdzam sazināties tieši ar programmas sniedzēju. Kontakthinformācija ir pieejama šīs rokasgrāmatas attiecīgajā sadaļā. Pilna informācija ir pieejama arī departamenta tīmekļa vietnē **www.welfare.ie**.

Šo rokasgrāmatu izstrādāja Nodarbinātības un sociālās aizsardzības departamenta Komunikācijas un klientu apkalpošanas nodaļa (Communications and Customer Service Unit at the Department of Employment Affairs and Social Protection).

2019. gada jūnijs

Par šo rokasgrāmatu

Šajā rokasgrāmatā jūs gūsiet pārskatu par dažiem galvenajiem veidiem, kā Nodarbinātības un sociālās aizsardzības departaments atbalsta jūs, kļūstot vecākam. Turklāt jūs atradīsiet informāciju kā piekļūt šiem pabalstiem.

Šajā rokasgrāmatā tiek daudz runāts par algai piesaistītajām sociālās apdrošināšanas iemaksām (pay-related social insurance (PRSI)) un iztikas līdzekļu deklarāciju (means testing), tāpēc mēs vispirms īsumā izskaidrosim šos divus aspektus sadaļā 'Lietas, par kurām jums ir nepieciešams zināt, **pirms** šīs rokasgrāmatas lasīšanas'. Tas palīdzēs jums izprast šīs rokasgrāmatas četras galvenās daļas:

1. Ienākumu pabalsti
2. Pensiju pabalsti
3. Aprūpētāja pabalsti
4. Mājsaimniecības pabalsti

Piezīme par šajā bukletā norādītajām maksājumu likmēm. Šajā bukletā norādītās likmes drukāšanas brīdī ir pareizas. Tās var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie

Saturs

Lietas, par kurām jums ir nepieciešams zināt, pirms šīs rokasgrāmatas lasīšanas	6
1. daļa: Ienākumu pabalsti	10
Ievads	10
Kas ir darba meklētāja pabalsts?	10
Kas ir darba meklētāja piemaksa?	14
2. daļa: Pensiju pabalsti	18
Ievads	18
Kas ir valsts pensija (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)	19
Kas ir valsts pensija (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)	24
Kas ir atraaitnes, atraaitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera pensija (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)?	26
Kas ir atraaitnes, atraaitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera pensija (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)?	31
3. daļa: aprūpētāja pabalsti	34
Ievads	34
Kas ir aprūpētāja pabalsts?	34

Kas ir aprūpētāja piemaksa?	39
Kas ir aprūpes pārtraukuma pabalsts?	43
4. daļa: Mājsaimniecības pabalsti	47
Ievads	47
Kas ir mājsaimniecības pabalstu kopums?	47
Kas ir bezmaksas braukšana?	52
Kas ir apkures izmaksu piemaksa?	57
5. daļa: Papildu informācija	64
Papildu informācija par PRSI	65
To darbinieku apraksts, kuri veic PRSI iemaksas atbilstoši galvenajām kategorijām, kas norādītas šajā rokasgrāmatā	67
Kuras PRSI iemaksu kategorijas, kuras ietver pabalstus gados vecākiem cilvēkiem	69
Termini	71
2019. gada paaugstinātās likmes tiesīgam pieaugušajam un bērnam	76
Papildu informācija	78

Lietas, par kurām jums ir nepieciešams zināt, pirms šīs rokasgrāmatas lasīšanas

Jums nav nepieciešams lasīt šo rokasgrāmatu no sākuma līdz beigām. Vienkārši lappusē “Saturs” izvēlieties tās sadaļas, kas attiecas uz jums. Tomēr būtu vēlams saglabāt šo rokasgrāmatu gadījumā, ja nākotnē tā jums būtu vajadzīga.

Atsevišķu vārdu skaidrojums

Lasot šo rokasgrāmatu, jūs, iespējams, saskarsieties ar iepriekš nedzirdētiem vārdiem vai frāzēm. Šie vārdi ir izcelti un izskaidroti rokasgrāmatas beigu daļas īpašajā sadaļā “Termini”. Sarakstā iekļautie termini sagrupēti no A-Z.

Piemērs:

Ja redziet, ka vārdi “**attiecīgais iemaksu gads**” ir šādi izcelti, tad ziniet, ka terminu sarakstā būs atrodams skaidrojums.

Kas jums būtu jāzina, pirms šīs rokasgrāmatas lasīšanas

Pirms šīs rokasgrāmatas lasīšanas jums būtu nedaudz jāzina par:

- PRSI; un
- iztikas līdzekļu deklarāciju.

Īsumā apskatīsim katru no tiem.

1. Nedaudz par PRSI

Jums būtu nedaudz jāzina par algai piesaistītajām sociālās apdrošināšanas iemaksām (PRSI), lai aprēķinātu, vai esiet veicis pietiekamas PRSI (pazīstamas kā PRSI iemaksas), lai pretendētu uz kādu no mūsu bukletā minētajiem pabalstiem.

Kā jūs, iespējams, ziniet, gandrīz visiem ir jāmaksā PRSI, neatkarīgi no tā, vai esiet nodarbinātais vai pašnodarbinātais. Cilvēki, kuriem ir **ar darba samaksu nesaistīti ienākumi**, arī ir atbildīgi par PRSI.

Kāpēc PRSI iemaksas ir svarīgas

Lai varētu pretendēt uz dažiem pabalstiem un maksājumiem, jums jābūt veikušam pietiekamas PRSI iemaksas. Jūs, iespējams, esiet maksājis vai saņēmis:

- iemaksas strādājot;
- **kreditētās iemaksas** – iemaksas, ko jums piešķīrusi valsts, kad jūs nevarējāt maksāt iemaksas (šīs iemaksas reizēm sauc par “kreditējumiem”);
- **brīvprātīgās iemaksas** – PRSI iemaksas, ko jūs variet izvēlēties maksāt tieši departamentam, ja jūs vairs nemaksājiat obligātās PRSI no algas vai samaksājot nodokļus;
- pašnodarbinātā iemaksas (skatīt 21. lappusi).

Pastāv dažādi ar iemaksām saistīti sociālās apdrošināšanas veidi. Tos sauc par PRSI kategorijām. Jūsu algas paziņojumā būs norādīts, kurā PRSI iemaksu kategorijā tiek veiktas iemaksas. Kā pašnodarbinātais, ja jūsu vienīgie ienākumi ir no pašnodarbinātības, jūs maksāsiat S kategorijas PRSI iemaksas, ja jūsu ienākumi gadā ir 5 000 € vai vairāk.

Plašāku informāciju par PRSI kategorijām skatiet 67. lappusē. Lūdzu, izlasiet informāciju bukleta beigās, jo tā var sniegt atbildes uz jūsu jautājumiem par PRSI un jūsu tiesībām uz sociālās labklājības pabalstiem.

Jūs variet pieprasīt savu sociālās apdrošināšanas iemaksu ieraksta kopiju:

- tiešsaistē tīmekļa vietnē mywelfare.ie; **vai**
- zvanot pa tālruni 01 471 5898, nospiežot ciparu 4.

2. Nedaudz par iztikas līdzekļu deklarāciju

Jums būtu nedaudz jāzina par iztikas līdzekļu deklarāciju, jo dažos sociālās labklājības maksājumos ir jāievēro “iztikas līdzekļu deklarācijas” nosacījumi. “Iztikas līdzekļu deklarācija” nozīmē, ka mēs izvērtējam, vai jums var, vai nevar piešķirt pabalstus. Tas ir atkarīgs no:

- jūsu ienākumiem;
- jebkura jums piederoša īpašuma vērtības (izņemot jūsu dzīvesvietu);
- jebkuriem jūsu ietaupījumiem; **un**
- jebkuriem jūsu laulātā vai partnera ienākumiem.

Mēs izmantojam iztikas līdzekļu deklarāciju, lai izvērtētu, vai jūs esat tiesīgs saņemt maksājumu un cik daudz mēs jums maksāsim. Iztikas līdzekļu deklarācijā mēs neuzskaitām visus jūsu ienākumus un ietaupījumus. Lūdzu, ņemiet vērā, ka jūs varētu saņemt maksājumu pat tad, ja jums ir ietaupījumi.

Šajā dokumentā sniegtā informācija ir izmantojama tikai kā vadlīnijas. Ja vēlaties ar mums apspriest konkrēto situāciju, lūdzu, apmeklējiet savu vietējo Intreo centru vai sociālā labklājības dienesta filiāli.

1. daļa: ienākumu pabalsti

Ievads

Ja esiet vecāka gadagājuma cilvēks un kļūstiet par bezdarbnieku, jūs variet pieteikties:

- darba meklētāja pabalstam; vai
- darba meklētāja piemaksai līdz savai 66. dzimšanas dienai.

Ja jūs jau saņemat šos maksājumus, rokasgrāmatas 16. lappusē ir īpaša informācija par darba meklētājiem, vecākiem par 62 un 65 gadiem.

Kas ir darba meklētāja pabalsts?

Darba meklētāja pabalsts ir maksājums cilvēkiem vecumā no 18 līdz 66 gadiem, kuri pilnīgi vai daļēji bezdarbnieki, un ir maksājuši pietiekamas algai piesaistītās sociālās apdrošināšanas (PRSI) iemaksas. Skatīt to darbinieku aprakstu, kuri veic iemaksas dažādās PRSI iemaksu kategorijās (67. lappuse).

Darba meklētāja pabalstu maksā deviņus mēnešus vai sešus mēnešus atkarībā no jūsu sociālās apdrošināšanas iemaksu skaita.

Kā es varu pretendēt?

Lai pretendētu uz darba meklētāja pabalstu, jums:

- jābūt pilnīgi vai daļēji bezdarbniekam;
- jābūt jaunākam par 66 gadiem;
- jābūt darbspējīgam;
- jāvar strādāt pilna laika darbu;
- patiesi jāmeklē darbs;
- jāpiedzīvo būtisks nodarbinātības zaudējums (vismaz 4 dienas bez darba no katrām 7);
- ir pietiekams apmaksātu vai kreditētu PRSI iemaksu skaits A, H vai P kategorijā (skatīt 67. lappusi).

Sociālā apdrošināšana, samaksāta citā valstī

Jūs variet izmantot sociālās apdrošināšanas iemaksas, kuras, iespējams, esiet samaksājis citā ES dalībvalstī; tas palīdzētu jums pretendēt uz darba meklētāja pabalstu Īrijā. Lai apvienotu savus ierakstus, pašai pēdējai darba vietai ir jābūt Īrijā.

Cik daudz PRSI iemaksu man ir nepieciešams, lai varētu pretendēt ?

Lai saprastu, cik daudz PRSI iemaksu jums ir jābūt veikušam, lai pretendētu, iesakām sazināties un konsultēties ar sava vietējā Intreo centra darbiniekiem. Jūs variet arī zvanīt pa tālruni 01 471 5898, nospiežot ciparu “4”, lūdzot mums nosūtīt jūsu sociālās apdrošināšanas iemaksu ieraksta kopiju. Šajā ierakstā būs redzams veikto PRSI iemaksu skaits. Jautājumus par šo iemaksu ierakstu var uzdot arī mūsu darbiniekiem.

€ Kāda ir maksājuma likme?

Jūsu maksājuma likme būs atkarīga no jūsu vidējiem nedēļas ienākumiem attiecīgajā iemaksu gadā.

Ja jūs strādājat nepilnu laiku attiecīgajā iemaksu gadā un jūs vidēji nopelnījāt mazāk nekā 300 € nedēļā, jums nebūs tiesību uz pilnu maksājuma likmi.

Lūdzu, skatiet turpmāk tekstā norādīto tabulu, lai iegūtu detalizētāku informāciju par samazinātajām maksājuma likmēm.

No 2019. gada 25. marta	Samazināta
Average weekly earnings	Rate for an individual
Mazāk nekā 150 €	91,10 €
150 € vai vairāk, bet mazāk nekā 220 €	131,00 €
220 € vai vairāk, bet mazāk nekā 300 €	159,00 €
300 € vai vairāk	203,00 €

Piezīme: jūs variet saņemt augstāku maksājuma likmi par **tiesīgu pieaugušo** un **tiesīgiem bērniem**.

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Lai iegūtu plašāku informāciju par darba meklētāja pabalstu

Apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/JB

Kā es varu pieteikties?

Jūs piesakāties darba meklētāja pabalstam, izmantojot to pašu veidlapu, kuru izmantojat darba meklētāja piemaksai (skatīt 16. lappusi).

Jūs uzaicinās uz pārrunām vietējā Intreo centrā, un šī centra darbinieki jums pastāstīs vairāk par turpmāk veicamajām darbībām, tostarp nepieciešamajiem dokumentiem.

Kas ir darba meklētāja piemaksa?

Darba meklētāja piemaksa pamatojas uz **iztikas līdzekļu deklarāciju**. Tiesību iegūšana ir atkarīga no jūsu ienākumiem un no tā, vai jūs pastāvīgi uzturieties Īrijā.

Kā es varu pretendēt?

Lai pretendētu uz darba meklētāja piemaksu, jums ir:

- jāatbilst iztikas līdzekļu deklarācijas nosacījumiem (skatīt nākamo virsrakstu);
- jābūt Īrijas **pastāvīgajam iedzīvotājam**;
- jābūt darbspējīgam;
- jāvar strādāt pilna laika darbu;
- patiesi jāmeklē darbs;
- jābūt bezdarbniekam (vismaz 4 dienas no 7).

Piezīme: ja esiet pašnodarbinātais, pēdējais nosacījums uz jums neattiecas.

Kas ir iztikas līdzekļu deklarācija?

Iztikas līdzekļu deklarācija ir visu jūsu māsaimniecības ienākumu, ietaupījumu, akciju vai kapitāla daļu, ieguldījumu un jums piederošo īpašumu (izņemot jūsu dzīvesvietu) izvērtējums. Iztikas līdzekļu deklarācija ietver arī laulātā(-s), civilpartnera(-es) vai kopdzīves partnera(-es) ienākumus. Departaments saskaita jūsu ienākumus no visiem avotiem (tostarp jūsu darbā gūtos ienākumus) un aprēķina naudas līdzekļus, kas jums ir katru nedēļu. Jūsu naudas līdzekļu izvērtējumu izmanto, lai noteiktu, kādu maksājumu jūs varētu saņemt.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka jūs varētu saņemt maksājumu pat tad, ja jums ir ietaupījumi.

€ Kāda ir maksājuma likme?

Jūsu likme būs atkarīga no jūsu vecuma, jūsu ienākumiem un iztikas līdzekļu deklarācijas rezultātiem. Jūs saņemsiet pilnu individuālo likmi, ja atbilstiet šādiem nosacījumiem:

- jums ir 26 vai vairāk gadi;
- jums nav tiesīga pieaugušā vai tiesīgu bērnu; **un**
- jums nav naudas līdzekļu, ko izvērtē departaments.

Darba meklētāja piemaksas likmes	Likme no 2019. gada 21. marta	
Pilna nedēļas likme (26 gadi vai vecāki)	203,00 €	
Papildu piemaksa par tiesīgu pieaugušo	134,70 €	
Papildu piemaksa par tiesīgu bērnu	34,00 €	Jaunāks par 12 gadiem
	37,00 €	Vecāks par 12 gadiem

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Lai iegūtu plašāku informāciju par darba meklētāja piemaksu vai darba meklētāja pabalstu

Apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/jobseekers

Kā es varu pieteikties darba meklētāja piemaksai un pabalstam?

Lai pieteiktos, aizpildiet **UP1** pieteikuma veidlapu.

Lai iegūtu UP1 veidlapu, apmeklējiet tīmekļa vietni **www.welfare.ie/forms** un noklikšķiniet uz saites “Darba meklētāji”.

Kad kļūstiet bezdarbnieks, mēs iesakām pēc iespējas ātrāk pieteikties darba meklētāja pabalstam vai darba meklētā piemaksai.

Darba meklētāji, vecāki par 62 gadiem

Ja esiet vecāks par 62 gadiem un saņemat darba meklētāja maksājumu, jums **nav**:

- jātiekas ar atbildīgo amatpersonu savā Intreo centrā vai vietējā sociālā labklājības dienesta filiālē; **vai**
- jāpiesakās katru mēnesi.

Vairumā gadījumu maksājumu var veikt tieši, ieskaitot naudu jūsu bankas kontā.

Darba meklētāji, vecāki par 65 gadiem

Ja esiet vecāks par 65 gadiem vai sasniedzis 65 gadu vecumu, kad saņemat darba meklētāja pabalstu un jums ir vismaz **156 PRSI** samaksātas vai kreditētas iemaksas, jūs variet turpināt saņemt maksājumu līdz savai 66. dzimšanas dienai. Tas attiecas pat tad, ja jūsu pieprasījuma termiņš ir beidzies pirms šī datuma.

2. daļa: pensiju pabalsti

Ievads

Šajā rokasgrāmatas daļā izklāstīts par valsts pensijām: Pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām un neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām. Tās maksā pēc dažādām likmēm. Pensijas (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām) likmes balstās uz PRSI iemaksām, bet pensijas (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām) likmes pamatā ir iztikas līdzekļu deklarācija. Ir paredzētas arī citas atsaucēs uz pensijām. **Mēs iesakām pieteikties uz valsts pensiju trīs mēnešus pirms valsts pensijas vecuma sasniegšanas.**

Pensijas maksā katru nedēļu:

- jūsu vietējā pasta nodaļā, izmantojot jūsu sociālo pakalpojumu karti, vai sabiedrisko pakalpojumu karti; **vai**
- ieskaitot naudu tieši jūsu norēķinu vai noguldījumu kontā jūsu izvēlētajā finanšu iestādē.

Strādāšana, aizejot pensijā

Jūs variet turpināt strādāt pēc 66 gadu vecuma sasniegšanas un saņemt valsts pensiju, ja atbilstiet visiem pensijas saņemšanas nosacījumiem. Papildu informācija par šiem nosacījumiem ir pieejama 20. lappusē.

Svarīgi: Ja esiet darba ņēmējs, kurš maksā A kategorijas sociālās apdrošināšanas iemaksas, tad, kad jums aprit 66 gadi, palūdziet savam darba devējam A kategoriju nomainīt uz J kategoriju. Jūsu algas paziņojumā būs norādīts, kurā PRSI iemaksu kategorijā tiek veiktas iemaksas.

Ja esiet **pašnodarbinātais**, kurš maksā S kategorijas sociālās apdrošināšanas iemaksas, pēc savas 66. dzimšanas dienas jums ir jāmaksā M kategorijas PRSI iemaksas.

Kas ir valsts pensija (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)?

Valsts pensija (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām) ir sociālās apdrošināšanas pabalsts, ko jūs variet saņemt, sasniedzot noteiktu valsts pensijas vecumu. Lūdzu, skatiet turpmāk tekstā norādīto tabulu par valsts pensijas vecumu.

Jūsu dzimšanas gads	Minimālais pensijā aiziešanas vecums valsts pensijas saņemšanai (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)
1949. gada 1. janvāris un 1954. gada 31. decembris	66
1955. gada 1. janvāris un 1960. gada 31. decembris	67
1961. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma	68

Šī pensija pamatojas uz jūsu algai piesaistītajām sociālās apdrošināšanas (PRSI) iemaksām. Tā nepamatojas uz iztikas līdzekļu deklarāciju, tāpēc maksājumu, ko jūs saņemiet, neietekmē citi jūsu ienākumi, piemēram, privāta pensija.

Ja jums ir tiesības uz šo pensiju, jūs variet turpināt strādāt pilna laika darbu pēc pensijas vecuma sasniegšanas.

Kā es varu pretendēt?

Lai pretendētu uz valsts pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām), jums ir jāatbilst **abiem** no šiem nosacījumiem:

- jūs esiet strādājis darba vietā, kas jūs apdrošina, pirms 56 gadu vecuma sasniegšanas; **un**
- jums ir pietiekams apmaksātu vai kreditētu PRSI iemaksu skaits.

Cik daudz PRSI iemaksu man ir nepieciešams, lai varētu pretendēt?

Jums ir jābūt vismaz 520 pilnas likmes PRSI iemaksām, kas apmaksātas kopš jūsu stāšanās darbā, kas jūs apdrošina. (Ja jums apritēja 66 gadi pirms 2012. gada 6. aprīļa, jums ir nepieciešamas 260 apmaksātas pilnas likmes iemaksas.)

Pastāv divu veidu pensijas likmes: maksimālā un samazinātā.

Lai saņemtu **maksimālo** pensiju:

Jums ir jābūt 48 apmaksātām vai kreditētām vidējām gada PRSI iemaksām, kas veiktas:

- no 1979. gada; **vai**
- no datuma, kad stājāties darbā, kas jūs apdrošina, līdz pēdējā pilnā taksācijas gada beigām pirms jūsu 66. dzimšanas dienas.

Lai saņemtu **samazināta apmēra** pensiju:

Jums ir jābūt vismaz 10 apmaksātām vai kreditētām vidējām gada PRSI iemaksām, kas veiktas:

- no 1953. gada; **vai**
- no datuma, kad stājāties darbā, kas jūs apdrošina (atkarībā no tā, kurš datums ir vēlāks) līdz taksācijas gada beigām pirms jūsu 66. dzimšanas dienas.

Svarīgi: departaments izvērtēs jūsu tiesības uz valsts pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām), pamatojoties uz nosacījumiem, kas piemērojami dienā, kad sasniedziet pensijas vecumu.

Pašnodarbinātā iemaksas

Sociālās apdrošināšanas iemaksu likme pašnodarbinātajiem ir S kategorijas PRSI iemaksas. Šīs iemaksas tiek uzskaitītas kā pilnas likmes iemaksas attiecībā uz valsts pensijas (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām) maksājumu. Sociālās apdrošināšanas iemaksas pašnodarbinātām personām tika ieviestas 1988. gada 6. aprīlī.

Ja jūs bijāt pašnodarbinātais un sākat maksāt S kategorijas iemaksas **1988. gada 6. aprīlī**, departaments var aprēķināt jūsu valsts pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām), pamatojoties uz jūsu sociālās apdrošināšanas ierakstu, sākot no šī datuma.

Departaments to darīs, ja, aprēķinot jūsu pensiju, jūs atbildīsiet citiem valsts pensijas (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām) nosacījumiem.

Ja jūs sākat maksāt S kategorijas PRSI iemaksas **pēc 1988. gada 6. aprīļa**, departaments aprēķinās jūsu pensiju, sākot no datuma, kad tika samaksātas jūsu pirmās iemaksas (datuma kad, sākat strādāt darba vietā, kas jūs apdrošina).

Sociālā apdrošināšana, samaksāta citā valstī

Lai sasniegtu nepieciešamo 520 (260) apmaksāto PRSI iemaksu skaitu, kas nepieciešams valsts pensijas saņemšanai, jūs variet izmantot visas sociālās apdrošināšanas iemaksas, kuras, iespējams, esiet samaksājis valstī, uz ko attiecas ES regulas, vai valstī, ar kuru Īrijai ir **divpusējais sociālās drošības nolīgums**.

Ja dzīvojiet vai plānojat dzīvot ārpus Īrijas

Ja dzīvojiet vai plānojat dzīvot ārpus Īrijas, departaments var izmaksāt jūsu pensiju, tieši pārskaitot uz jūsu kontu finanšu iestādē Īrijā vai valstī, kurā izvēlēsities dzīvot.

€ Kāda ir maksājuma likme?

Jūsu maksājuma likme būs atkarīga no jūsu PRSI iemaksām. Likmi veido jūsu personīgā likme un jebkuras piemaksas, uz ko jums ir tiesības. Ir šāda veida piemaksas:

- piemaksa par **tiesīgu pieaugušo** (attiecina iztikas līdzekļu deklarācijas nosacījumus);
- piemaksa par **tiesīgu bērnu** (attiecina iztikas līdzekļu deklarācijas nosacījumus);
- apkures izmaksu piemaksa (attiecina iztikas līdzekļu deklarācijas nosacījumus, papildu informāciju skatīt 57. lappusē);
- vientuļās personas pabalsts;
- astoņdesmitgadīgās personas pabalsts;
- pabalsts par tālruņa izmaksām;
- pabalsts salu iedzīvotājiem.

No 2012. gada 1. septembra pensijas likme ir atkarīga no jūsu vidējām gada PRSI iemaksām. Turpmāk tekstā esošajā tabulā redzama maksimālā personīgā nedēļas maksājuma likme, ko persona var saņemt.

Vidējās gada iemaksas	Nedēļas maksājumu likme no 2019. gada 21. marta
48 vai vairāk (66 gadi un vecāki)	248,30 €
80 gadi un vecāki	258,30 €

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Lai iegūtu plašāku informāciju

Lūdzu, apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/SPC, sadaļā “Bieži uzdotie jautājumi” atradīsiet papildu informāciju par tiesībām uz pensiju.

Kā es varu pieteikties?

Lai pieteiktos, aizpildiet pieteikuma veidlapu **SPC1** un pievienotos dokumentus un nosūtiet uz adresi, kas norādīta 32. lappusē.

Mēs iesakām pieteikties valsts pensijai (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām) trīs mēnešus pirms 66 gadu vecuma sasniegšanas.

Kas ir valsts pensija (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)?

Šī pensija pamatojas uz iztikas līdzekļu deklarāciju, ja jums nav tiesību uz pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām), kas pamatojas uz jūsu PRSI iemaksu ierakstiem **vai** ja jums ir tiesības saņemt samazinātas likmes valsts pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām). Jūs variet saņemt augstāku maksājuma likmi, ja izvēlieties valsts pensiju (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām) samazināta apmēra valsts pensijas (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām) vietā.

Kā es varu pretendēt?

Lai būtu tiesīgs, jums:

- jābūt 66 vai vairāk gadiem;
- jāatbilst **iztikas līdzekļu deklarācijas nosacījumiem**;
- jābūt **pastāvīgajam iedzīvotājam Īrijā**.

€ Kāda ir maksājuma likme?

Jūsu pensijas likme ir atkarīga no iztikas līdzekļu deklarācijas rezultātiem. Turpmāk tekstā esošajā tabulā redzama maksimālā personīgā nedēļas maksājuma likme, ko persona var saņemt, ja nav ienākumu no kāda cita avota.

Maksimālā personīgā nedēļas maksājuma likme	
Vecums	Likme no 2019. gada 25. marta
Vecumā no 66 līdz 88 gadiem	237,00 €
80 gadi un vairāk	247,00 €

Lai iegūtu plašāku informāciju

Lūdzu, apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/SPN, sadaļā “**Bieži uzdotie jautājumi**” atradīsiet papildu informāciju par tiesībām uz pensiju.

Kā es varu pieteikties?

Lai pieteiktos, aizpildiet pieteikuma veidlapu **SPNC1** un pievienotos dokumentus un nosūtiet uz adresi, kas norādīta 30. lappusē.

Mēs iesakām pieteikties valsts pensijai (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām) trīs mēnešus pirms 66 gadu vecuma sasniegšanas.

Kas ir atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera(-es) pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)?

To maksā, ja jūs vai jūsu pēdējais laulātais(-ā) vai civilpartneris(-e) atbilst noteiktiem sociālās apdrošināšanas nosacījumiem. Visi šie nosacījumi attiecināmi uz **vienas** personas iemaksu ierakstiem. Abu personu iemaksu ierakstus nevar apvienot. Visām iemaksām jābūt veiktām pirms jūsu laulātā(-s) vai civilpartnera(-es) nāves.

Kā es varu pretendēt?

Lai saņemtu, jums vai jūsu pēdējam laulātajam(-ai), civilpartnerim(-ei) jāatbilst A un B (2 nosacījumi attiecībā uz B).

A) **vismaz 260 apmaksātas** sociālās apdrošināšanas iemaksas, apmaksātas līdz jūsu laulātā(-s) vai civilpartnera(-es) nāves datumam **vai** apmaksātas pirms viņu pensijas vecuma (šobrīd 66 gadi), atkarībā no tā, kurš datums ir agrāk; **un**

B) vidējās gada no:

39 apmaksātas vai kreditētas sociālās apdrošināšanas iemaksas trīs vai piecus gadus pirms jūsu laulātā(-s) vai civilpartnera(-es) nāves datuma vai apmaksātas pirms viņu pensijas vecuma sasniegšanas (tās sauc par "**Vidējās gada iemaksas īstermiņā**");

vai

vismaz 24 apmaksātas vai kreditētas sociālās apdrošināšanas iemaksas no gada, kad pirmo reizi iesaistījāties sociālajā apdrošināšanā līdz jūsu laulātā(-s) vai civilpartnera(-es) nāves datumam vai līdz gadam, kad viņi sasniedza pensijas vecumu, atkarībā no tā, kurš datums ir agrāk (tās sauc par "**Vidējās gada iemaksas ilgtermiņā**");

€ Kāda ir maksājuma likme?

Lai iegūtu jūsu maksājuma likmi, mēs vispirms aprēķinām jūsu **'Vidējās gada iemaksas īstermiņā'** (skaidrojumu skatīt 26. lappusē). Ja tās ir 39 vai vairāk, jūs varēsiet pretendēt uz maksimālo likmi.

Ja tās ir zem 39, mēs aprēķinām jūsu **'Vidējās gada iemaksas ilgtermiņā'**. Ja tās ir 48, jūs varēsiet pretendēt uz maksimālo nedēļas likmi. Ja tās ir 47, jūs varēsiet pretendēt uz samazinātu maksājuma likmi.

Atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera(-es) personīgā maksājumu likme (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām) (no 2019. gada 30. marta)

Iemaksas	Vecumā līdz 66 gadiem	66 gadi un vairāk
48 vai vairāk iemaksu	208,50 €	248,30 €
36-47 iemaksas	205,40 €	243,40 €
24-35 iemaksas	202,90 €	237,70 €

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Lai iegūtu plašāku informāciju par atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera(-es) pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)

Apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/WWS vai zvaniet pa tālruni (071) 915 7100

Kā es varu pieteikties?

Ja dzīvojiet Īrijā, lūdzu, aizpildiet pieteikuma veidlapu **WCP1** un kopā ar pievienotajiem dokumentiem nosūtiet uz turpmāk tekstā norādīto adresi. Lai iegūtu veidlapu, apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/forms un noklikšķiniet uz saites “Apbedīšanas pabalsts”.

Social Welfare Services

Department of Employment Affairs and Social Protection
College Road
Sligo
F91 T384

Ja dzīvojiet ES valstī vai valstī, ar kuru Īrijai ir **divpusējais sociālās drošības nolīgums**, un šajā valstī esiet maksājis sociālās apdrošināšanas iemaksas, jums ir jāpiesakās šajā valstī. Viņi mums nosūtīs detalizētu informāciju par jūsu pieteikumu un attiecīgos sociālās apdrošināšanas ierakstus.

Svarīgi: Jums ir jāpiesakās šai pensijai sešu mēnešu laikā pēc jūsu laulātā(-s) vai civilpartnera(-es) nāves.

Esmu atraitne, atraitnis vai pārdzīvojušais civilpartneris(-e), bet man nav tiesību uz šo pensiju Ko es varu darīt?

Ja esiet	Tad jums vajadzētu pieteikties uz
jaunāks par 66 gadiem un jums ir tiesīgs bērns	vientuļā vecāka ģimenes pabalstu personai, kura palikusi par atraitni;
jaunāks par 66 gadiem un jums nav tiesīga bērna	atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera pensiju (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)
66 gadi un vairāk	valsts pensiju (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām);

Maksimālā personīgā nedēļas likme		
	No 2018. gada 30. marta	No 2019. gada 25. marta
Atraitne, atraitnis vai pārdzīvojušais civilpartneris(-e) (jaunāks par 66 gadiem)	198 €	203 €

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Lai iegūtu plašāku informāciju par atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera(-es) pensiju (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām) Apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/WWSNC vai zvaniet pa tālruni (071) 915 7100

Kā es varu pieteikties?

Lai pieteiktos, aizpildiet **WP1** veidlapu. Lai iegūtu veidlapu, apmeklējiet tīmekļa vietni **www.welfare.ie/forms** un noklikšķiniet uz saites “Apbedīšanas pabalsts”.

Lūdzu, nosūtiet aizpildīto pieteikuma veidlapu **WP1** kopā ar pievienotajiem dokumentiem uz departamentu.

Social Welfare Services

Department of Employment Affairs and Social Protection
College Road
Sligo
F91 T384

Kas ir atraitnes, atraitņai pārdzīvojušā civilpartnera(-es) pensija (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)?

Šī pensija pamatojas uz iztikas līdzekļu deklarāciju, ko maksā atraitnei, atraitnim vai pārdzīvojušajam civilpartnerim(-ei), kurš nav tiesīgs saņemt atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera(-es) maksājumu (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām).

Tas ir maksājums, ko maksā atraitnei, atraitnim vai pārdzīvojušajam civilpartnerim(-ei), kuram **nav apgādājamo bērnu**. Cilvēki, kam ir apgādājami bērni, var pieteikties uz vienuļā vecāka ģimenes pabalstu **vai** darba meklētāja pārejas maksājumu.

Jūs variet pieteikties valsts pensijai (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām), sasniedzot 66 gadu vecumu. Šī pensija ir apliekama ar nodokli, tomēr maz ticams, ka jūs maksāsi nodokli, ja tas ir jūsu vienīgais ienākums.

Kā es varu pretendēt?

Lai būtu tiesīgs, jūs:

- esiet atraitne, atraitnis vai pārdzīvojušais civilpartneris(-e);
- nedzīvojiet kopā ar citu personu;
- atbilstiet **iztikas līdzekļu deklarācijas nosacījumiem**;
- esiet **pastāvīgs iedzīvotājs** Īrijā.

€ Kāda ir maksājuma likme?

Pensijas likme ir atkarīga no iztikas līdzekļu deklarācijas rezultātiem. Nākamajā lappusē esošajā tabulā redzama maksimālā personīgā nedēļas maksājuma likme, ko persona var saņemt, ja nav ienākumu no kāda cita avota.

Maksimālā personīgā nedēļas likme no 2019. gada 25. marta

Atraitne, atraitnis vai pārdzīvojušais civilpartneris(-e) (jaunāks par 66 gadiem)

203,00 €

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Lai iegūtu plašāku informāciju par atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera(-es) pensiju (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)

Apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/WWSNC vai zvaniet pa tālruni (071) 915 7100

Kā es varu pieteikties?

Lai pieteiktos, aizpildiet **WP1** veidlapu. Lai iegūtu veidlapu, apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/forms un noklikšķiniet uz saites “Apbedīšanas pabalsts”.

Lūdzu, nosūtiet aizpildīto pieteikuma veidlapu **WP1** kopā ar pievienotajiem dokumentiem uz departamentu

Social Welfare Services

Department of Employment Affairs and Social Protection
College Road
Sligo
F91 T384

3. daļa: aprūpētāja pabalsts

levads

Šajā rokasgrāmatas daļā izklāstīts par aprūpētāja pabalstu, aprūpētāja piemaksu un aprūpes pārtraukuma pabalstu. Ir aprakstīti šo maksājumu saņemšanas nosacījumi, pieteikšanās veids, maksājuma likmes, kā arī cita būtiska informācija.

Kas ir aprūpētāja pabalsts?

Aprūpētāja pabalsts ir maksājums, kas tiek veikts cilvēkiem, kuri aiziet no darba, lai rūpētos par bērnu vai pieaugušo, kuram vai kuriem ir nepieciešama pilna laika aprūpe un uzmanība.

Kā es varu pretendēt uz aprūpētāja pabalstu?

Jūs varat saņemt aprūpētāja pabalstu, ja atbilstat šādiem nosacījumiem.

Vecuma prasības

Jums jābūt vecumā no 16 līdz 66 gadiem.

Prasības attiecībā uz nodarbinātību

- Jums jābūt nostrādājušam vismaz 8 nedēļas, pēc kārtas vai nē, pēdējo 26 nedēļu laikā.
- Jūs strādājat vismaz 16 stundas nedēļā vai 32 stundas divās nedēļās. Jums nav jāatbilst šim nosacījumam, ja pēdējo 26 nedēļu laikā saņēmat aprūpētāja pabalstu.

- Pārtraukt strādāt algotu darbu, lai kļūtu par pilnas slodzes aprūpētāju nozīmē, ka jums jādzīvo kopā vai jāspēj nodrošināt pilna laika aprūpe un uzmanība personai, kurai nepieciešama aprūpe un kura nedzīvo aprūpes namā vai tamlīdzīgā iestādē.

Prasības attiecībā uz dzīvesvietu

- Ir aizliegums strādāt algotu darbu vai pašnodarbinātā statusā, vai apmeklēt izglītojošus vai apmācības kursus ārpus mājas vairāk nekā 15 stundas nedēļā. Maksimālā summa, ko nopelnāt, ir 332,50 € nedēļā pēc nodokļu nomaksas.
Piezīme: jums ir jāpierāda mums, ka persona, kuru aprūpējiet, saņem atbilstīgu aprūpi laikā, kad strādājiet.
- Jūsu dzīvesvieta nedrīkst būt slimnīcā, aprūpes namā vai tamlīdzīgā iestādē. Bet jūs joprojām varat uzskatīt par aprūpētāju, kas nodrošina pilna laika aprūpi un uzmanību, ja jūs vai jūsu aprūpētā persona saņem medicīnisku ārstēšanu mazāk nekā 13 nedēļas.

PRSI prasība

Jums ir jāatbilst sociālās apdrošināšanas (PRSI) iemaksu nosacījumiem. Ja pirmo reizi iesniedzat pieprasījumu, jums:

- jābūt 156 PRSI iemaksām A,B, C, D, E vai H kategorijā;

un

- jābūt 39 PRSI iemaksām apmaksātām **attiecīgajā iemaksu gadā;**

vai

- jābūt 39 PRSI iemaksām, kas veiktas 12 mēnešu laikā pirms datuma, kad iesniedzat pieprasījumu aprūpētāja pabalstam;

vai

- jābūt 26 PRSI iemaksām, kas veiktas attiecīgajā iemaksu gadā un 26 PRSI iemaksām, kas veiktas 12 mēnešu laikā pirms attiecīgā iemaksu gada.

Papildinformāciju par PRSI kategorijām un darbiniekiem, kuri maksā iemaksas dažādās kategorijās, un pabalstus, kurus sedz dažādās kategorijas, skatīt 67. lappusē.

Cik ilgi es varu saņemt aprūpētāja pabalstu?

Jūs varat saņemt aprūpētāja pabalstu līdz 104 nedēļām par katru aprūpējamo personu.

Jūs varat pieprasīt maksājumu vienā nepārtrauktā periodā **vai** atsevišķos laika posmos līdz 104 nedēļām. **Bet**, ja jūs pieprasāt aprūpētāja pabalstu par mazāk nekā sešām nedēļām pēc kārtas jebkurā periodā, jums jāgaida sešas nedēļas, pirms jūs varat pieprasīt aprūpētāja pabalstu, lai atkal aprūpētu to pašu personu.

Ja jūs aprūpējiet vairāk nekā vienu personu, par katru jūsu aprūpēto personu jūs varat saņemt maksājumu par 104 nedēļām. Tas var izraisīt aprūpes periodu pārklāšanos vai vienlaikus notiekošu aprūpi.

Aprūpes nodrošināšana jūsu prombūtnes laikā

Jūsu prombūtnes laikā jums jāspēj vienoties par adekvātu pilna laika aprūpi un uzmanību personai, kuru aprūpējiet.

Jūsu **aprūpējamajai(-ām) personai(-ām)** jāatbilst šādām prasībām:

- Vecums – 16 gadi un vairāk, nepieciešama pilna laika aprūpe un uzmanība;

vai

- Vecums – jaunāki par 16 gadiem un par viņiem tiek maksāts pabalsts bērna aprūpei mājas apstākļos (DCA).

Tiek uzskatīts, ka personai nepieciešama pilna laika aprūpe un uzmanība, ja:

- nepieciešama pastāvīga uzraudzība, lai viņi neapdraudētu paši sevi;

vai

- nepieciešama pastāvīga uzraudzība un bieža palīdzība dienas gaitā saistībā ar parastām organisma funkcijām;

un

- visticamāk, viņiem būs nepieciešama pilna laika aprūpe un uzmanība vismaz 12 mēnešus.

Bērna aprūpe

Jūs, iespējams, varēsiet saņemt aprūpētāja pabalstu, ja kopjat bērnu, kurš ir tiesīgs saņemt pabalstu bērna aprūpei mājas apstākļos (DCA). Jums nav jābūt personai, kura saņem pabalstu par bērnu, lai būtu bērna aprūpētāja.

€ Kāda ir aprūpētāja pabalsta likme?

No 2019. gada 25. marta

220 € nedēļā

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Lai iegūtu plašāku informāciju par aprūpētāja pabalstu

Apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/Carers-Benefit vai zvaniet pa tālruni (071) 919 3302

Kā es varu pieteikties?

Aizpildiet veidlapu **CARB1**. Iekļaujiet ārsta medicīnisko izziņu, ko paraksta arī persona, kuru jūs aprūpēsiet. Ja jūs aprūpējat bērnu, kurš saņem DCA, jums nav nepieciešama ārsta medicīniskā izziņa.

Lai iegūtu veidlapu, apmeklējiet tīmekļa vietni **www.welfare.ie/forms** un noklikšķiniet uz saites 'Aprūpētāji'.

Lūdzu, nosūtiet savu **CARB1** pieteikuma veidlapu kopā ar visiem atbilstošiem apstiprinošiem dokumentiem uz šo departamentu:

Carer's Benefit Section

Social Welfare Services Office
Government Buildings
Ballinalee Road
Longford
N39 E4E0

Svarīgi: Jums ir jāpiesakās aprūpētāja pabalstam 10 nedēļas pirms aizejat no darba.

Kas ir aprūpētāja piemaksa?

Aprūpētāja piemaksa ir maksājums personām, kuras aprūpē kādu, kuram ir nepieciešama pilna laika aprūpe un uzmanība invaliditātes vai slimības dēļ. Aprūpējamajai personai ir jāsaņem pilna laika aprūpe un uzmanība.

Kā es varu pretendēt?

Jūs varat saņemt aprūpētāja piemaksu, ja atbilstat šādiem **četriem** nosacījumiem.

Vecuma prasības

Jums ir 18 un vairāk gadi.

Prasības attiecībā uz nodarbinātību

- Ir aizliegums strādāt algotu darbu vai pašnodarbinātā statusā, vai apmeklēt izglītojošus vai apmācības kursus ārpus mājas vairāk kā 15 stundas nedēļā. **Piezīme:** jums ir jāpierāda mums, ka persona, kuru aprūpējiet, saņem atbilstīgu aprūpi laikā, kad strādājat.

Prasības attiecībā uz dzīvesvietu

- Jūs esat **pastāvīgs iedzīvotājs** Īrijā.
- Jūs dzīvojiet kopā **vai** spējiet nodrošināt pilna laika aprūpi un uzmanību personai, kam nepieciešama aprūpe un kura nedzīvo aprūpes namā vai tamlīdzīgā iestādē.
- Jūsu **nedzīvojiet** slimnīcā, aprūpes namā vai tamlīdzīgā iestādē. Bet jūs joprojām varat uzskatīt par aprūpētāju, kas nodrošina pilna laika aprūpi un uzmanību, ja jūs vai jūsu aprūpētā persona ārstējas slimnīcā vai citā iestādē mazāk nekā 13 nedēļas.

Aprūpes nodrošināšanas jūsu prombūtnes laikā prasības

Jūsu prombūtnes laikā jums jāspēj vienoties par adekvātu pilna laika aprūpi un uzmanību personai, kuru aprūpējiet.

Jūsu **aprūpējamajai(-ām) personai(-ām)** jāatbilst šādām prasībām:

- Vecums – 16 gadi un vairāk, nepieciešama pilna laika aprūpe un uzmanība;

vai

- Vecums – jaunāki par 16 gadiem un par viņiem tiek maksāts DCA.

Tiek uzskatīts, ka personai nepieciešama pilna laika aprūpe un uzmanība, ja:

- nepieciešama pastāvīga uzraudzība, lai viņi neapdraudētu paši sevi;

vai

- nepieciešama pastāvīga uzraudzība un bieža palīdzība dienas gaitā saistībā ar parastām organisma funkcijām; **un**
- visticamāk, viņiem būs nepieciešama pilna laika aprūpe un uzmanība vismaz 12 mēnešus.

€ Kāda ir aprūpētāja piemaksas nedēļas likme?

Maksājuma likme ir atkarīga no iztikas līdzekļu deklarācijas rezultātiem. Turpmāk tekstā esošajā tabulā redzama maksimālā personīgā nedēļas maksājuma likme, ko persona var saņemt, ja nav ienākumu no kāda cita avota.

Aprūpētāja vecums	Maksimālā nedēļas maksājuma likme no 2019. gada 25. marta
Aprūpētājs vecumā līdz 66 gadiem	219,00 €
Aprūpētājs vecāks par 66 gadiem	257,00 €

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Lai iegūtu plašāku informāciju par aprūpētāja piemaksu

Apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/Carers-Allowance vai zvaniet pa tālruni (043) 334 0000

Kā es varu pieteikties?

Lai pieteiktos, aizpildiet **CR1** pieteikuma veidlapu. Iekļaujiet ārsta medicīnisko izziņu, ko paraksta arī persona, kuru jūs aprūpēsiet. Ja jūs aprūpējat bērnu, kurš saņem DCA, jums nav nepieciešama ārsta medicīniskā izziņa.

Lai iegūtu veidlapu, apmeklējiet tīmekļa vietni **www.welfare.ie/forms** un noklikšķiniet uz saites 'Aprūpētāji'.

Atgrieziet atpakaļ savu pieteikumu ar visiem atbilstošiem apstiprinošiem dokumentiem uz šo departamentu:

Carer's Allowance Section

Social Welfare Services Office
Government Buildings
Ballinalee Road
Longford
N39 E4E0

Kas ir aprūpes pārtraukuma pabalsts?

Aprūpes pārtraukuma pabalsts ir ikgadējs maksājums aprūpētājiem, kuri saņem aprūpētāja piemaksu, aprūpētāja pabalstu vai pabalstu bērna aprūpei mājas apstākļos (DCA). To var izmaksāt arī dažiem citiem pilna laika aprūpētājiem. Aprūpētāji pabalstu var izmantot pēc saviem ieskatiem.

Kā es varu pretendēt?

Jums automātiski ir tiesības uz aprūpes pārtraukuma pabalstu, ja jūs saņemat:

- aprūpētāja piemaksu;
- aprūpētāja pabalstu; **vai**
- pabalstu bērna aprūpei mājas apstākļos.

Ja jūs nesaņemat nevienu no šiem pabalstiem, jūs joprojām varat pretendēt, ja atbilstat šādiem turpmāk tekstā norādītajiem nosacījumiem.

Jūs dzīvojat pie cilvēka, kuru aprūpējiet un jūs:

- esiet 16 vai vairāk gadus vecs;
- esiet pastāvīgais iedzīvotājs (dzīvojiet) Īrijā – ar personu;
- aprūpējiet personu, veltot tai pilnu slodzi un uzmanību; **un**
- esiet aprūpējis personu vismaz sešus mēnešus, un šajā laika posmā ietilpst pirmā jūnija ceturtdiena.

Jūs nedzīvojat pie cilvēka, kuru aprūpējiet, ar jums jābūt iespējams ātri sazināties, izmantojot tiešu saziņas sistēmu, piemēram, tālruni vai trauksmes pogu.

Jums nav tiesību uz aprūpes pārtraukuma pabalstu, ja jūs:

- strādājiet ārpus mājas vairāk kā 15 stundas nedēļā;
- apmeklējiet izglītojošus vai apmācības kursus ārpus mājas vairāk nekā 15 stundas nedēļā;
- saņemiet darba meklētāja piemaksu vai darba meklētāja pabalstu;
- piesakāties uz kreditētajām iemaksām; **vai**
- dzīvojiet slimnīcā, aprūpes namā vai tamlīdzīgā iestādē.

Ja jūs aprūpējiet vairāk nekā vienu personu, par katru jūsu aprūpēto personu jūs saņemsiet aprūpes pārtraukuma pabalstu.

€ Kāda ir aprūpes pārtraukuma pabalsta likme?

Aprūpes pārtraukuma pabalsta likme ir 1 700 € par katru jūsu aprūpējamo personu. To izmaksā reizi gadā, parasti jūnija pirmajā ceturtdienā.

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Lai iegūtu plašāku informāciju par aprūpes pārtraukuma pabalstu

Apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/CarersSupport vai zvaniet pa tālruni (01) 673 2222

Kā es varu pieteikties?

Ja jūs saņemat aprūpētāja piemaksu, aprūpētāja pabalstu vai pabalstu bērna aprūpei mājas apstākļos, jums nav nepieciešams pieteikties uz aprūpes pārtraukuma pabalstu. To jums automātiski izmaksās katru jūniju.

Ja jūs **nesaņemat** nevienu no šiem maksājumiem, aizpildiet **CSG1** veidlapu par katru jūsu aprūpējamo personu.

CSG1 veidlapu var saņemt:

- jūsu vietējā Intreo centrā;
- jūsu vietējā sociālā labklājības dienesta filiālē;
- jūsu vietējā Pilsoņu informācijas centrā;

vai

- mūsu tīmekļa vietnē www.welfare.ie/forms un noklikšķiniet uz saites “Aprūpētāji”.

Atgrieziet atpakaļ savu aizpildīto pieteikuma veidlapu ar visiem atbilstošiem apstiprinošiem dokumentiem uz:

Carer's Support Grant Section

Department of Employment Affairs and Social Protection
PO Box 10085
Dublin 2

4. daļa: māsaimniecības pabalsts

levads

Šajā rokasgrāmatas daļā runāts par māsaimniecības pabalstu kopumu, bezmaksas braukšanas programmu un apkures izmaksu piemaksu.

Kas ir māsaimniecības pabalstu kopums?

Māsaimniecības pabalstu kopums ir piemaksu kopums, kas palīdz segt māsaimniecības izmaksas. Visām personām, kam ir 70 gadi un vairāk, ir tiesības uz šādiem maksājumiem ar zināmiem nosacījumiem.

Tikai viena persona māsaimniecībā var pretendēt uz māsaimniecības pabalstu kopumu. Jums ir jāpierāda, ka esiet reģistrēts patērētājs adresē, par kuru jūs piesakāties uz māsaimniecības pabalstu kopumu, piemēram, iesniedzot komunālo pakalpojumu rēķinu.

Ja jūs īrējat māju/dzīvokli, jūsu īrētās dzīvesvietas īpašniekam ir jāizdara divas lietas:

- jāiesniedz rakstisks apstiprinājums, ka jūs esiet īrnieks, iekļaujot MPRN (skaitītāja numuru) **vai** rakstisku GPRN (gāzes skaitītāja numuru) adresē, kurā jūs dzīvojiet); **un**
- jāapstiprina, ka jūs maksājat pats savus elektroenerģijas rēķinus (piemēram, jūs variet uzrādīt rēķinu par elektrību, uz kura norādīts jūsu vārds).

Kā es varu pretendēt?

Pretendēšanas nosacījumi mājsaimniecības pabalstu kopumam ir atšķirīgi atkarībā no jūsu vecuma un maksājuma, ko saņemat no departamenta. Lūdzu, turpmāk tekstā skatīt vispārējos nosacījumus un nosacījumus, kas visvairāk attiecas uz jums – 52.-63. lappusē.

Ikvienam ir jāatbilst mājsaimniecības pabalstu kopuma šādiem **vispārējiem nosacījumiem**:

- jums jābūt Īrijas **pastāvīgajam iedzīvotājam** un pastāvīgi jādzīvo šeit;
- tikai viens cilvēks katrā mājsaimniecībā var pieprasīt šo pabalstu;
- ja jūs piesakāties elektroenerģijas vai dabasgāzes pabalstam, jums jābūt gāzes vai elektrības pakalpojuma sniedzēja reģistrētam klientam; **un**
- jums ir jāapstiprina savu identitāti, izmantojot **SAFE reģistrācijas** procesu, ja departaments to pieprasa. Ja esiet **SAFE** reģistrējies, departaments jums nosūtīs Sabiedrisko pakalpojumu karti (PSC).

Jūs variet arī pretendēt uz mājsaimniecības pabalstu kopumu, ja atbilstiet **vienam** no turpmāk tekstā norādītajiem sešiem nosacījumiem:

1. jums ir 70 un vairāk gadi;
2. jūs saņemiet aprūpētāja piemaksu. Jums ir jāspēj nodrošināt pilna laika aprūpe un uzmanība personai un jādzīvo pie personas, kuru aprūpējiet.

3. Jūs esiet vecumā no 66 līdz 70 gadiem un saņemiet:
 - valsts pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām);
 - valsts pensiju (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām);
 - atraithes, atraithņa vai pārdzīvojušā civilpartnera pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)
 - vientuļās sievas pabalstu vai piemaksu; **un**
 - parasto atraithes/atraithņa pensiju no Tieslietu un vienlīdzības departamenta; **vai**
 - līdzvērtīgu sociālās drošības pensiju/pabalstu no valsts, uz ko attiecas ES regulas vai no valsts ar kuru Īrijai ir **divpusējais sociālās drošības nolīgums**.
4. Jūs esiet vecumā līdz 66 gadiem un saņemiet:
 - invaliditātes piemaksu;
 - invaliditātes pensiju;
 - neredzīgo pensiju;
 - darbnespējas piemaksu vai ar negadījumiem darba vietā saistīto kompensāciju ar invaliditātes pensiju (vismaz 12 mēnešus); **vai**
 - līdzvērtīgu sociālās drošības pensiju/pabalstu no valsts, uz ko attiecas ES regulas vai no valsts ar kuru Īrijai ir **divpusējais sociālās drošības nolīgums**.
5. Jūs aprūpējiet personu, kura saņem **pastāvīgas aprūpes un uzraudzības piemaksu**.
6. Jūs esiet vecumā no 66 līdz 70 gadiem un atbilstiet iztikas līdzekļu deklarācijas nosacījumiem.

€ Kāda ir maksājuma likme?

Pabalsts	Likme
Elektrība vai gāze	35,00 € katru mēnesi
TV licence	Ja esiet tiesīgs saņemt mājāsaimniecības pabalstu kopumu, jūs variet pieteikties bezmaksas televīzijas licences saņemšanai no tās nākamā atjaunošanas datuma. Jūs variet uz to pieteikties mājāsaimniecības pabalstu kopumu veidlapā (skatīt sadaļu “Kā es varu pieteikties?” 51. lappusē).

Jebkura pabalsta vai maksājuma likme var mainīties. Pašreizējās maksājumu likmes lūdzam skatīt bukletā – Departamenta maksājumu likmes (SW19) tīmekļa vietnē www.welfare.ie.

Kā es varu pieteikties?

Pieteikuma veidlapu **HB1** var saņemt:

- jūsu vietējā Intreo centrā;
- jūsu vietējā sociālā labklājības dienesta filiālē;
- jūsu vietējā Pilsoņu informācijas centrā; **vai**
- apmeklējiet tīmekļa vietni **www.welfare.ie/forms** un noklikšķiniet uz saites “Citi pabalsti”.

Atgrieziet atpakaļ savu pieteikumu ar visiem atbilstošajiem apstiprinošiem dokumentiem uz:

Household Benefits Section

Department of Employment Affairs and Social Protection
Social Welfare Services

College Road

Sligo

F91 T384

Kas ir bezmaksas braukšana?

Bezmaksas braukšanas programma ļauj jums izmantot Īrijas sabiedrisko transportu bez maksas. Bezmaksas braukšanas programma attiecas uz autobusiem, dzelzceļu, Dublinas LUAS ar dažiem izņēmumiem.

Uz bezmaksas braukšanu ir tiesības personām, kam ir 66 vai vairāk gadi un kuras likumīgi pastāvīgi dzīvo Īrijā. To var izmantot arī personas, kuras nav sasniegušas 66 gadu vecumu.

Ja esiet tiesīgs saņemt bezmaksas braukšanu, jūs saņemiet karti, kas ļauj bez maksas ceļot sabiedriskajā transportā. Lai izmantotu šo programmu, jums jāuzrāda karte.

Pavadoņa bezmaksas braukšanas kartei

Atsevišķos gadījumos ir pieejama pavadoņa bezmaksas braukšanas karte. Tā ir karte, kas ļauj pavadonim ceļot kopā ar jums bez maksas. Neviena cits nevar izmantot jūsu bezmaksas braukšanas karti; tā ir paredzēta tikai jums.

Bezmaksas braukšana ir pieejama arī ierobežotā skaitā privātajos autobusus. Privātie autobusu transporta pārvadātāji, kas izvēlējušies bezmaksas braukšanas programmu, pieņem bezmaksas braukšanas kartes. Jums jāsazinās ar Nodarbinātības un sociālās aizsardzības departamentu, lai pārbaudītu, vai jūsu privātais autobusu pārvadātājs pieņem bezmaksas braukšanas kartes.

Tad, kad jūs izmantojiet savu bezmaksas braukšanas karti, jums jāievēro noteikumi, ko piemēro jūsu izmantotajam transporta veidam.

Kā es varu pretendēt?

Jums var būt tiesības uz bezmaksas braukšanu, ja likumīgi un pastāvīgi dzīvojat Īrijā. Piemēro arī šādus noteikumus.

Vecums

Uz bezmaksas braukšanu ir tiesības personām, kam ir 66 vai vairāk gadi.

Pabalsta saņemšana

Jums var būt tiesības uz bezmaksas braukšanu arī tad, ja jūs saņemat:

- invaliditātes piemaksu;
- neredzīgo pensiju;
- aprūpētāja piemaksu; **vai**
- invaliditātes pensiju.

Darba vietas maksājumi

Bezmaksas braukšana ir pieejama arī tad, ja vismaz 12 mēnešus esiet saņēmis darbspējas piemaksu vai ar negadījumiem darba vietā saistīto kompensāciju (Workmen's Compensation) ar invaliditātes pensiju.

Neredzīgo pensija

Ja esiet neredzīgs vai jums ir redzes traucējumi un jūs atbilstiet neredzīgo pensijas medicīniskajiem nosacījumiem, jums var būt tiesības uz bezmaksas braukšanas programmu.

Īpašais aprūpētājs

Bezmaksas braukšana ir pieejama arī tad, ja jūs esiet īpašais aprūpētājs personai, kura saņem:

- pastāvīgas aprūpes un uzraudzības piemaksu; **vai**
- noteikto radnieka piemaksu no departamenta.

Maksājums no ārzemēm

Jums var būt tiesības uz bezmaksas braukšanas programmu, ja jūs saņemat sociālās apdrošināšanas invaliditātes maksājumu vai līdzīgu maksājumu no:

- citas ES dalībvalsts; **vai**
- no valsts, ar kuru Īrijai ir **divpusējais sociālās drošības nolīgums** vismaz uz 12 mēnešiem.

Atraitne, atraitnis vai pārdzīvojušais civilpartneris(-e)

Jums var būt tiesības uz bezmaksas braukšanas programmu, ja jūs esiet atraitne vai atraitnis, pārdzīvojušais(-ā) civilpartneris(-e), kam ir 60 vai vairāk gadi. Šajā gadījumā jūsu pēdējam laulātajam(-ai), civilpartnerim(-ei) jābūt bezmaksas braukšanas kartei un jums ir jāsaņem viens no šādiem maksājumiem:

- atraitnes/atraitņa pensija;
- atraitnes/atraitņa vai pārdzīvojušā partnera(-es) pensija (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām);
- atraitnes/atraitņa vai pārdzīvojušā partnera(-es) pensija (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām);

- vientuļā vecāka ģimenes pabalsts;
- vai parastā Garda atraitnes/atraitņa pensija; **vai**
- nāves gadījumā pensiju (Death Benefit Pension) saskaņā ar programmu “Pabalsts par darbā iegūtajām traumām”.
Piezīme: šī pensija var būt līdzīga sociālās drošības pensijai vai pabalstam no ES dalībvalsts vai valsts, ar kuru Īrijai ir **divpusējais sociālās drošības nolīgums**.

Lai iegūtu plašāku informāciju par bezmaksas braukšanas programmu

Apmeklējiet tīmekļa vietni **www.welfare.ie/FreeTravel** vai zvaniet pa tālruni (071) 915 7100

Kā es varu pieteikties?

Ja esat persona, kam ir 66 vai vairāk gadi

Nodarbinātības un sociālās aizsardzības departaments automātiski nosūtīs jums bezmaksas braukšanas karti, ja jūs:

- esat persona, kam ir 66 vai vairāk gadi;
- saņemiet sociālās labklājības pensiju; **un**
- esiet apstiprinājis savu identitāti, izmantojot **SAFE** reģistrācijas procesu, ja tas tiek pieprasīts.

Ja esiet jaunāks par 66 gadiem

Ja esiet jaunāks par 66 gadiem un esiet apstiprinājis savu identitāti, izmantojot SAFE registrācijas procesu, jūs automātiski saņemsiet bezmaksas braukšanas karti, ja jums tiks piešķirta:

- invaliditātes pensija;
- neredzīgo pensija;
- invaliditātes piemaksa; vai
- aprūpētāja piemaksa.

Ja neesiet reģistrējies, izmantojot SAFE, departaments lūgs jums to izdarīt, pirms izsniegs jums bezmaksas braukšanas karti.

Pieteikuma veidlapu **FT1** var saņemt:

- jūsu vietējā Intreo centrā vai jūsu vietējā sociālā labklājības dienesta filiālē;
- jūsu vietējā Pilsoņu informācijas centrā; vai
- apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/forms un noklikšķiniet uz saites "Citi pabalsti".

Atgrieziet atpakaļ savu pieteikumu ar visiem atbilstošiem apstiprinošiem dokumentiem uz šo departamentu.

Free Travel Section

Department of Employment Affairs and Social Protection
Social Welfare Services
College Road
Sligo
F91 T384

Kas ir apkures izmaksu piemaksa?

Apkures izmaksu piemaksa pamatojas uz iztikas līdzekļu deklarāciju, to maksā cilvēkiem, lai palīdzētu segt mājas apkures izmaksas ziemas mēnešos. Departaments to maksā cilvēkiem, kuri saņem ilgtermiņa (15 mēnešus un ilgāk) sociālās labklājības maksājumus. Katrā mājāsaimniecībā tiek maksāts tikai viens apkures izmaksu pabalsts. Apkures izmaksu piemaksa ir jūsu sociālās labklājības maksājuma papildinājums.

Apkures izmaksu piemaksu sezona parasti sākas katra gada oktobrī un beidzas aprīlī.

Kā es varu pretendēt?

Ja saņemiet maksājumu, kas pamatots ar iztikas līdzekļu deklarāciju, piemēram, valsts pensiju (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām), jūs jau atbilstiet iztikas līdzekļu deklarācijas nosacījumiem. Tas nozīmē, ka esiet tiesīgs saņemt apkures izmaksu piemaksu.

Ja nesaņemiet maksājumu, kas pamatots ar iztikas līdzekļu deklarāciju un saņemiet maksājumu, kas pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksu ierakstu, piemēram, valsts pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām), jums ir jāatbilst iztikas līdzekļu deklarācijas nosacījumiem, lai saņemtu apkures izmaksu piemaksu.

Jūs variet pretendēt uz apkures izmaksu piemaksu, ja saņemiet kādu no šādiem maksājumiem:

- valsts pensiju (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām) vai valsts pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām);
- Atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera pensiju, pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām un neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām.

- programmā “Pabalsts par darbā iegūtajām traumām”;
- neredzīgo pensiju;
- invaliditātes pensiju;
- invaliditātes piemaksu;
- vientuļās sievas pabalstu vai piemaksu; vientuļā vecāka ģimenes pabalstu;
- aizbildņa pabalstu (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām vai pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)
- darba meklētāja piemaksu (ilgāk nekā 15 mēnešus);
- fermeru pabalstu;
- pirmspensijas pabalstu;
- pamata piemaksu labklājības pabalstam;
- pusi likmes no aprūpētāja piemaksas ar citu sociālās labklājības maksājumu.

Dzīvesvieta:

Jūs variet pretendēt uz apkures izmaksu piemaksu, ja dzīvojiet viens pats vai ar:

- apgādājamu laulāto, civilpartneri vai kopdzīves partneri un/vai apgādājamu bērnu;
- citu cilvēku, kurš saņem maksājumu, jo atbilst tā nosacījumiem, un kurš pats varētu pretendēt uz apkures izmaksu pabalstu;
- personu, kura saņem aprūpētāja piemaksu vai aprūpētāja pabalstu un aprūpē (pilna laika aprūpe) jūs vai jūsu laulāto, civilpartneri vai kopdzīves partneri;
- personu, kura saņem darba meklētāja piemaksu vai pamata piemaksu labklājības pabalstam.

€ Kāda ir maksājuma likme?

Likme ir 22,50 € nedēļā no oktobra līdz aprīlim katru gadu.

Cilvēki, kas saņem noteiktus sociālās labklājības maksājumus, kopējo apkures izmaksu piemaksu var saņemt divos lielos maksājumos. Pirmo lielo maksājumu parasti izmaksā oktobra sākumā, bet otru - janvārī.

Kā es varu saņemt maksājumu, samaksātu divos lielos maksājumos?

Lai saņemt apkures izmaksu piemaksu, samaksātu divos lielos maksājumos, aizpildiet veidlapu **FACPF1** vismaz mēnesi pirms pirmā lielā maksājuma termiņa. Šī veidlapa ir pieejama:

- jūsu vietējā pasta nodaļā;
- Intreo centrā;
- sociālā labklājības dienesta filiālē;

Jūs variet arī nosūtīt tekstu **VEIDLAPA APKURES IZMAKSU IZMAIŅAS (FORM FUEL CHANGE)** turpinot ar savu vārdu un adresi uz numuru **51909**.

Lai iegūtu plašāku informāciju par apkures izmaksu piemaksu

Apmeklējiet tīmekļa vietni www.welfare.ie/Fuel

Kā es varu pieteikties?

Ja šī ir jūsu pirmā reize, kad piesakāties apkures izmaksu piemaksai, jums jāaizpilda pieteikuma veidlapa **NFS1**. Pieteikuma veidlapu var saņemt:

- jūsu vietējā pasta nodaļā; vai
- nosūtot tekstu **VEIDLAPA APKURE (FORM FUEL)**, turpinot ar savu vārdu un adresi uz numuru **51909**.

Lūdzam pieteikties pirms apkures sezonas sākuma (oktobra sākums). Ja jūs piesakāties pēc šī datuma, departaments nevar piešķirt piemaksu ar atpakaļejošu datumu.

Vai man katru gadu ir jāpiesakās atkārtoti?

Jums nav katru gadu atkārtoti jāpiesakās uz apkures izmaksu piemaksu, ja vien jūsu apstākļi paliek nemainīgi un jūs joprojām saņemiet tādu pašu sociālās labklājības maksājumu.

Ja jūs nesaņemiet sociālās labklājības maksājumu, tad apkures izmaksu piemaksu var jums samaksāt, tieši pārskaitot uz jūsu kontu finanšu iestādē vai arī jūs to variet saņemt savā vietējā pasta nodaļā.

Kā es varu pieteikties uz apkures izmaksu piemaksu?	
Jūsu maksājums	Nosūtiet savu pieteikumu uz
- Invaliditātes pensija - Invaliditātes piemaksa - Darbnespējas piemaksa	Department of Employment Affairs and Social Protection Social Welfare Services Office Government Buildings Ballinalee Road Longford N39 E4E Tālrunis: (043) 334 0000
- Ilgtermiņa darba meklētāja piemaksa (15 mēneši) - Fermeru pabalsts - Vientuļā vecāka ģimenes pabalsts vai darba meklētāja pārejas maksājums	Lūdzu, nosūtiet savu aizpildīto veidlapu uz jūsu vietējo Intreo centru vai jūsu vietējā sociālā labklājības dienesta filiāli.

Kā es varu pieteikties uz apkures izmaksu piemaksu?

Jūsu maksājums

- Atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera pensija (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)
- Atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera pensija (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)
- Vientuļās sievas pabalsts vai piemaksa
- Valsts pensija (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām) vai valsts pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)
- Neredzīgo pensija
- Aizbildņa pabalsts (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)
- Aizbildņa pabalsts (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)

Nosūtiet savu pieteikumu uz:

**Department of Employment
Affairs and Social Protection**
Social Welfare Services
College Road
Sligo
F91 T384

Tālrunis: (071) 915 7100

Kā es varu pieteikties uz apkures izmaksu piemaksu?	
Jūsu maksājums	Nosūtiet savu pieteikumu uz
Ilgttermiņa piemaksas labklājības pabalstam (15 mēneši)	Nodarbinātības un sociālās aizsardzības departamenta pārstāvis (agrāk saukts par sabiedrības labklājības amatpersonu) jūsu vietējā Intreo centrā.
Cilvēki, kuri saņem maksājumu no valsts, uz ko attiecas ES regulas vai no valsts ar kuru Īrijai ir divpusējais sociālās drošības nolīgums. Maksājumam jābūt vienādam ar kādu no uzskaitītajiem maksājumiem, kura nosacījumus persona ir izpildījusi.	National Fuel Scheme Social Welfare Services College Road Sligo F91 T384 Tālrunis: (071) 915 7100

Papildu informācija

Papildu informācija par PRSI	65
To darbinieku apraksts, kuri veic PRSI iemaksas atbilstoši galvenajām kategorijām, kas norādītas šajā rokasgrāmatā	67
Kura PRSI iemaksu kategorija sedz pabalstus gados vecākiem cilvēkiem?	69
Termini	71
2019. gada likmes tiesīgam pieaugušajam un tiesīgam bērnam	76
Papildu informācija	78

Papildu informācija par PRSI

Ja esat nodarbinātais vai pašnodarbinātais, jums ir jāmaksā noteiktas kategorijas PRSI.

Šajā sadaļā ir divas tabulas, kas, mēs ceram, būs jums noderīgas.

1. tabulā ir redzamas, ka atbilstīgi profesionālās darbības veidam ir dažādas PRSI iemaksu kategorijas. Jūsu algas paziņojumā būs norādīts, kurā PRSI iemaksu kategorijā tiek veiktas iemaksas. Ja esat pašnodarbinātais, jūs, iespējams, maksāsi S kategorijas PRSI iemaksas. 1. tabula ir atrodama 67. lappusē.

2. tabulā parādīts, uz kuru sociālās labklājības pabalstu variet pretendēt, atkarībā no tā, kādā PRSI iemaksu kategorijā jūs veiciet iemaksas. 2. tabula ir atrodama 69. lappusē.

Svarīgi

Ja esiet darba ņēmējs, kurš maksā A kategorijas sociālās apdrošināšanas iemaksas, tad, kad jums aprit 66 gadi, palūdziet savam darba devējam A kategoriju nomainīt uz J kategoriju.

Ja esiet **pašnodarbinātais**, kurš maksā S kategorijas sociālās apdrošināšanas iemaksas, pēc savas 66. dzimšanas dienas jums ir jāmaksā M kategorijas PRSI iemaksas.

Ir svarīgi to izdarīt, jo, sasniedzot vecumu, kurā varat pieteikties valsts pensijai (šobrīd 66 gadi), jums vairs nav jāmaksā PRSI, pat ja jūs turpināt strādāt. **Svarīgs ir arī PRSI iemaksu skaits, kas jums ir jūsu sociālās apdrošināšanas ierakstā.**

Lai saņemtu šajā rokasgrāmatā minētos pabalstus un maksājumus, jums bieži vien ir nepieciešams noteikts PRSI iemaksu skaits. Šīs rokasgrāmatas galvenajā daļā mēs mēģinām jums izskaidrot nepieciešamo PRSI iemaksu skaitu, lai pretendētu uz īpašiem sociālās labklājības pabalstiem, taču tas ir sarežģīti un ir ārpus šīs rokasgrāmatas darbības jomas. Mēs iesakām pieprasīt sava sociālās apdrošināšanas ieraksta kopiju tiešsaistes vietnē

www.mywelfare.ie vai **zvanot pa tālruni (01) 471 5898** un nospiežot "4". Šajā ierakstā būs redzams, cik daudz iemaksu veikts, kad strādājat. **Vairāk informācijas par šo varat iegūt savā vietējā Intreo centrā vai sociālās labklājības dienestā.**

Kā es tiešsaistē varu piekļūt savu sociālās apdrošināšanas iemaksu ierakstam?

Lai piekļūtu pakalpojumiem tīmekļa vietnē MyWelfare.ie, jums ir nepieciešams verificēts MyGovID kods.

Piekļūstiet MyWelfare, piesakoties ar jūsu MyGovID – jūsu lietotājsvārds (e-pasta adrese) un parole.

Iegūstiet informāciju, kā reģistrēties un uzziniet vairāk par MyGovID tīmekļa vietnē **www.mygovid.ie**.

Vai tiek ņemta vērā sociālā apdrošināšana, ko maksāju citā valstī?

Lai sasniegtu nepieciešamo PRSI iemaksu skaitu, kas nepieciešams sociālās labklājības pensijas vai cita pabalsta saņemšanai, jūs varat izmantot visas sociālās apdrošināšanas iemaksas, kuras, iespējams, esiet samaksājis citā ES dalībvalstī vai valstī, ar kuru Īrijai ir **divpusējais sociālās drošības nolīgums**.

Dažām programmām, piemēram, darba meklētāja pabalsts, ir daži papildu nosacījumi, kuriem jums ir jāatbilst, pirms mēs varam iekļaut jūsu PRSI ierakstu no citas valsts. Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, skatiet darba meklētāja pabalsta sadaļu 10. lappusē.

1. tabula: to darbinieku apraksts, kuri veic PRSI iemaksas atbilstoši galvenajām kategorijām, kas norādītas šajā rokasgrāmatā

PRSI kategorija	To darbinieku apraksts, uz kuriem attiecas PRSI iemaksu galvenās kategorijas, kas norādītas šajā rokasgrāmatā.
A kategorija	- Darbinieki rūpniecībā, tirdzniecībā un pakalpojumu jomā, kuri nopelna vairāk nekā 38,00 € nedēļā pirms jebkādiem atskaitījumiem - Valsts civildienesta ierēdņi un ierēdņi, kas pieņemti darbā 1995. gada 6. aprīlī vai vēlāk - Kopienas nodarbinātības darbinieki, kas pieņemti darbā 1996. gada 6. aprīlī vai vēlāk
B kategorija	- Personas, kuriem ir pastāvīgā ierēdņa statuss un Gardaí, kas pieņemti darbā pirms 1995. gada 6. aprīļa - Ārsti un zobārsti, kas nodarbināti civildienestā, pieņemti darbā pirms 1995. gada 6. aprīļa
C kategorija	Nolīgti bruņoto spēku virsnieki un darbinieki (Army Officers and members of the Army Nursing Service), kas pieņemti darbā pirms 1995. gada 6. aprīļa
D kategorija	Pastāvīgie un pensijas vecuma valsts civildienesta darbinieki, kas pieņemti darbā pirms 1995. gada 6. aprīļa
E kategorija	Relīģijas ministrs, nodarbināts Īrijas Baznīcas pārstāvniecības institūcijā (Church of Ireland Representative Body)
H kategorija	Bruņoto spēku darbinieki
P kategorija	Pašnodarbināti zvejnieki un sievietes
S kategorija	Pašnodarbinātas personas, tostarp daži uzņēmumu direktori, individuālie tirgotāji un cilvēki, kuri nopelna vairāk nekā 5 000 € no ieguldījumiem, īres un uzturēšanas

Svarīgi: ja esiet darba ņēmējs, kurš maksā A kategorijas sociālās apdrošināšanas iemaksas, tad, kad jums aprit 66 gadi, palūdziet savam darba devējam A kategoriju nomainīt uz J kategoriju. Jūsu algas paziņojumā būs norādīts, kurā PRSI iemaksu kategorijā tiek veiktas iemaksas.

Ja esiet pašnodarbinātais, kurš maksā S kategorijas sociālās apdrošināšanas iemaksas, pēc savas 66. dzimšanas dienas jums ir jāmaksā M kategorijas PRSI iemaksas.

Jūsu PRSI iemaksu kategorija būtu jāmaina uz J un M, lai jūs maksātu nulles PRSI – tiklīdz saņemsiet valsts pensiju. Tas ir pēdējais sociālās labklājības maksājums, kuru varat saņemt.

Kura PRSI iemaksu kategorija sedz pabalstus gados vecākiem cilvēkiem?

It depends, if you pay PRSI at Class A which applies to most of us who have worked, you are entitled to apply for all four benefits listed below.

However, if you pay at Class P you are only entitled to apply for Jobseeker's Benefit (limited version).

2. tabula: PRSI iemaksu kategorijas un pabalsti, kas jums pienākas

PRSI kategorijas:	A	B	C	D	E	H	P	S
Pabalsti:								
Aprūpētāja pabalsts	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Skatīt piezīmi turpmāk tekstā		
Valsts pensija (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)	Jā				Jā	Jā		Jā
Darba meklētāja pabalsts	Jā					Jā	Jā - ierobežots pabalsts	
Atraītnes, atraītņa vai pārdzīvojušā civilpartnera (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām) pensija	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Skatīt piezīmi turpmāk tekstā		Jā

Piezīme: Bruņoto spēku **darbinieki** maksā H kategorijas iemaksas un ir tiesīgi tikai uz aprūpētāja pabalstu un atraightnes, atraightņa vai pārdzīvojušā civilpartnera(-es) pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām), kamēr atrodas dienestā.

Atcerieties: PRSI iemaksu nosacījums ir tikai daļa no noteiktajiem pabalstu kritērijiem. Lūdzu, skatiet sadaļu par attiecīgo pabalstu, lai uzzinātu, kādus vēl nosacījumus var piemērot.

Termini

Divpusējais sociālās drošības nolīgums

Īrijai ir īpaši sociālās drošības nolīgumi ar citām valstīm. Šādi nolīgumi aizsargā Īrijas iedzīvotāju, kuri strādā citās valstīs, tiesības uz pensijām. Šādi nolīgumi aizsargā tiesības uz pensijām personām, kuras ierodas un strādā Īrijā.

Pastāvīgas aprūpes un uzraudzības piemaksa

Tā ir piemaksa, ko var izmaksāt reizi nedēļā kā piemaksu invaliditātes pensijai, ja jums ir tik smaga invaliditāte, ka nepieciešams kāds (radnieks vai kāda cita persona), lai palīdzētu jums ikdienā mājās nodrošināt jūsu personīgās vajadzības vismaz 6 mēnešus. Jums jāsaņem invaliditātes pensija 50 % vai vairāk. Tiesības uz pastāvīgas aprūpes un uzraudzības piemaksu pamatojas uz

Nodarbinātības un sociālās aizsardzības departamenta medicīniskā konsultanta slēdzienu.

Jūs nesaņemsiet šo piemaksu, atrodaties slimnīcā vai tamlīdzīgā iestādē. Pastāvīgas aprūpes un uzraudzības piemaksu nemaksā ES.

Attiecīgais iemaksu gads

Attiecīgais sociālās apdrošināšanas iemaksu gads ir priekšpēdējais iemaksu gads pirms gada, kurā jūs piesakāties pabalstam.

Piemēram, ja jūs piesakāties pabalstam 2018. gadā, attiecīgais sociālās apdrošināšanas iemaksu gads ir 2016.

Pastāvīgs iedzīvotājs

Nosacījums par pastāvīgu dzīvesvietu nozīmē, ka jums jāpierāda, ka jau ievērojamu laiku nepārtraukti pastāvīgi dzīvojat un esat saistīts ar Īriju – piemēram, esat dzimis un audzis Īrijā, šeit dzīvo tuvi ģimenes locekļi u.c. Lemjot, vai esat pastāvīgs Īrijas iedzīvotājs, mēs ņemam vērā šādus četrus galvenos faktorus: Tie ir:

1. vai jums ir tiesības uzturēties, dzīvojot Īrijā;
2. cik ilgi jūs šeit dzīvojat;
3. vai esat dzīvojis šajā valstī pastāvīgi; **un**
4. jūsu vispārējie dzīves apstākļi Īrijā.

Jūs varat pavadīt ārpus Īrijas, dodoties īsās brīvdienās, studējot vai ceļojot, un jūs joprojām uzskatīs par Īrijas pastāvīgo iedzīvotāju. Ja, lai iegūtu tiesības saņemt noteiktus maksājumus, pastāvīgās dzīvesvietas noteikums tiek ņemts vērā, jums jābūt Īrijas pastāvīgajam iedzīvotājam, kamēr saņemat maksājumus.

Darba vieta, kas jūs apdrošina

Tā ir tādu personu, vecumā no 16 līdz 66 gadiem, dažāda veida nodarbinātība, kas ir atbildīga par PRSI iemaksām.

Apdrošināšanas ieraksts (nodarbinātības)/PRSI ieraksts:

Šis ir ieraksts, ko departaments glabā par visām jūsu apmaksātajām PRSI iemaksām, ko esiet veicis, strādājot darbā, kas jūs apdrošina.

Lai pārbaudītu savu sociālās apdrošināšanas ierakstu (informāciju par jūsu iemaksām, strādājot darbā, kas jūs apdrošina), jums ir nepieciešams jūsu PPS numurs, tad dodieties uz tiešsaistes vietni un pārbaudiet savu ierakstu šeit: **www.welfare.ie**. Lai saņemtu savu ierakstu, jums būs jāizveido konts (MyGovID konts). Tad, kad tas ir izdarīts:

- pieprasiet, lai uz jūsu norādīto adresi tiktu nosūtīta jūsu apdrošināšanas iemaksu ieraksta kopija (paziņojums par iemaksu);

vai

- jūs variet zvanīt uz Ierakstu nodaļu 01 471 5898, nospiežot "4". Viņi jums nosūtīs kopiju.

Iztikas līdzekļu deklarācija

Tas nozīmē, ka mēs izvērtējam, vai jums var vai nevar piešķirt pabalstus un piemaksas. To izmanto, lai novērtētu jūsu ienākumus, jebkura jums piederoša īpašuma vērtību (izņemot jūsu dzīvesvietu) un jebkurus jūsu ietaupījumus. Iztikas līdzekļu deklarācija ietver jūsu ienākumus un jebkurus jūsu laulātā vai partnera ienākumus. To izmanto, lai aprēķinātu, cik daudz mēs jums maksāsim, ja būsiet tiesīgs saņemt.

MyGovID

Tas ir vienots konts, kas ļauj jums izmantot tiešsaistes pakalpojumus no vairākiem valdības departamentiem. Lai reģistrētos verificētā MyGovID, jums būs nepieciešama sabiedrisko pakalpojumu karte un moblais tālrunis. Lai iegūtu papildinformāciju un izveidotu MyGovID, apmeklējiet tīmekļa vietni **www.MyGovID.ie**. Jūsu vietējais Intreo birojs var jums palīdzēt.

MyWelfare:

Tā ir labklājības pakalpojumu tiešsaistes vietne. Tā nodrošina jums tiešsaistes piekļuvi šajā rokasgrāmatā minētajiem pakalpojumiem, tostarp iespējams pieteikt apmeklējumu un pieteikties dažiem pabalstiem. Tā ir droša, aizsargāta un pieejama no visām ierīcēm. Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, apmeklējiet tīmekļa vietni www.mywelfare.ie.

P45

Dokuments, kuru darbinieks saņem, aizejot no darba. Tas parāda kopējo samaksu līdz aiziešanas no darba datumam, kā arī nodokļus un PRSI, ko darba devējs ir atskaitījis.

Noteiktā radnieka piemaksa:

Šis ir maksājums, kas tiek veikts papildus valsts pensijai cilvēkiem, kuri ir 66 gadus veci vai vecāki un kuri nodrošina pilnas slodzes aprūpi tuvam radniekam. Aprūpējamajai personai jāsaņem maksājums no departamenta.

Tiesīgs pieaugušais

Tas nozīmē, ka jūs saņemat piemaksu par pieaugušo – savu laulāto vai partneri –, kuram ir tiesības uz pabalstiem, ja viņam(-ai) nedēļas ienākumi ir zem noteiktā līmeņa.

Tiesīgs bērns

Jūs saņemat papildu summu par savu bērnu, ko sauc par piemaksu par tiesīgu bērnu.

Lai saņemtu šo piemaksu, bērnam:

- jādzīvo kopā ar jums Īrijā;
- jābūt atbilstošajā vecumā, kāds noteikts jūsu pieprasītajam pabalstam (vecums dažādās programmās atšķiras); un
- nav jābūt likumīgā aizgādībā.

SAFE reģistrācijas process:

Šis ir process, kuru departaments izmanto, lai noteiktu un pārbaudītu personas identitāti, lai būtu pārliecība, ka personas, kura izmanto pakalpojumu, identitāte saskan ar tās sniegto informāciju. Reģistrējoties šim pakalpojumam tiešsaistē, jums tiks lūgts apmeklēt Intreo centru, lai saņemtu sabiedrisko pakalpojumu karti (skatīt iepriekš). Jūsu vietējais Intreo centrs, ja būs nepieciešams, palīdzēs jums šajā procesā. Jums jāiziet šis process, lai iegūtu bezmaksas braukšanas piemaksu.

Sociālās apdrošināšanas ieraksts:

Lūdzu, skatīt "Apdrošināšanas ieraksts" 73. lappusē.

Ar darba samaksu nesaistīti ienākumi

Ar darba samaksu nesaistītu ienākumu piemēri: ienākumi no nomas, ienākumi no ieguldījumiem, dividendes (naudu uzņēmuma akcionāriem) un procenti no noguldījumiem un uzkrājumiem. Uz šiem ienākumiem attiecas PRSI.

2019. gada paaugstinātās likmes tiesīgam pieaugušajam un tiesīgiem bērniem

Sociālās apdrošināšanas maksājumi:

Maksājums	Pieaugušais	Bērns līdz 12 gadu vecumam	Bērns vecāks par 12 gadiem
Valsts pensija (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)			
Pieaugušais līdz 66 gadu vecumam	165,40 €	34 €	37 €
Pieaugušais vecumā no 66 gadiem un vecāks	222,50 €	34 €	37 €
Atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera pensiju (pamatojoties uz apdrošināšanas iemaksām)	Netiek piemērots	34 €	37 €
Invaliditātes pensija	148,90 €	34 €	37 €
Aprūpētāja pabalsts	Netiek piemērots	€34	€37
Disablement Benefit	Netiek piemērots	34 €	37 €
Darba meklētāja pabalsts	134,70 €	34 €	37 €

Sociālās palīdzības maksājumi

Maksājums	Pieaugušais	Bērns līdz 12 gadu vecumam	Bērns vecāks par 12 gadiem
Valsts pensija (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)	156,60 €	34 €	37 €
Aprūpētāja piemaksa	Netiek piemērots	34 €	37 €
Invaliditātes piemaksa/ neredzīgo pensija	134,70 €	34 €	37 €
Atraitnes, atraitņa vai pārdzīvojušā civilpartnera pensija (neatkarīgi no apdrošināšanas iemaksām)	Netiek piemērots	34 €	37 €
Vientuļā vecāka ģimenes pabalsts	134,70 €	34 €	37 €
Darba meklētāja piemaksa	Netiek piemērots	34 €	37 €
Vecumā no 18 līdz 24 gadiem	112,70 €	34 €	37 €
25 gadi un vairāk	134,70 €	34 €	37 €

Papildu informācija

Šis buklets ir paredzēts tikai kā rokasgrāmata un neatspoguļo informācijas juridisko interpretāciju.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzam apmeklēt tīmekļa vietni **www.welfare.ie** vai zvanīt uz savu vietējo Intreo centru vai sociālās labklājības dienestu, kura darbinieki var jums palīdzēt.

**An Roinn Gnóthaí Fostaíochta
agus Coimirce Sóisialaí**
Nodarbinātības un sociālās
aizsardzības departaments